

l'Alternativa

PERIÒDIC DIGITAL REPUBLICÀ D'ESQUERRES DE L'ALT PIRINEU

DRETS I DIGNITAT

NÚMERO D'HIVERN

2025-2026

ÍNDEX

EDITORIAL, FINAL D'ANY 2025, Yann Marais	Pàg. 3
MENJAR O SOSTRE, Laura García Castillejo	Pàg. 5
ELS DE POBLE, poesia, Pep Lizandra	Pàg. 6
RESISTÈNCIES RURALS AL PIRINEU CATALÀ: NOUS CAMINS PER A UN FUTUR DIGNE DE SER VISCUT, equip del projecte Rerurp	Pàg. 7
UN NOU MODEL D'HABITATGE, Associació El Cercle de La Vansa	Pàg. 9
MUNTANYES EN TRANSFORMACIÓ: UN SEGLE DE CANVIS SOCIOECOLÒGICS AL PIRINEU CATALÀ, Pirineu Associació Betula	Pàg. 11
PAGESIA, ESTRUCTURA D'ESTAT, David Masferrer	Pàg. 14
LLEIDA PIRINEUS?, Amadeu Gallart	Pàg. 15
LA FAM COM A ARMA DE GENOCIDI DEL POBLE PALESTÍ, Andrea i Carla	Pàg. 17
NO A LES ARMES, SÍ A LES PERSONES. EL REARMAMENT EUROPEU, L'OTAN I EL CAS D'ESPANYA, Francesc Pallarés	Pàg. 19

EDITORIAL

FINAL D'ANY 2025

Estem en un món on ens juguem la possibilitat de viure en democràcia o no.

Aquest matí TV3 informava que el 25% dels joves es deixen influenciar per les idees de l'extrema dreta, suposo que al Pirineu i a l'Alt Urgell en particular també.

Aquest titular m'esgarrafa, però el problema, és una qüestió de fons del mateix sistema capitalista que ens enfonsa cada dia més, perquè no existeix cap contrapès al món, ja que la República popular de la Xina es regeix per les lleis del mercat.

Parlem de drets i en relació amb el comentat anteriorment, els drets de les persones ara mateix no estan garantits, tot al contrari.

Si parlem de drets, això vol dir que abans no n'hi havia i que aquests drets són una conquesta permanent dels treballadors i de les treballadores, en definitiva de les persones del poble.

Ara mateix, aquests drets estan entredits perquè la tendència ultraliberal fa que la força dels diners dels ultres milionaris no vol que la gent tingui drets per, en nom de la llibertat, poder guanyar el màxim amb poques despeses.

Ho veiem, l'habitatge és un problema, cada vegada més car, el menjar, aliments bàsics han pujat moltíssim d'ençà de la pandèmia, els sous no han tingut el mateix recorregut, el que

s'ha guanyat per un costat se'n va per a la despesa diària, amb un sou bàsic es pot sobreviure però no viure.

Em direu que té a veure amb l'Alt Urgell, és que l'Alt Urgell no estem fora dels mecanismes que produeixen aquesta situació, si a això hi afegim els atacs constants a la llengua catalana i al nostre futur com a poble hem donat la volta al problema.

Els cants de guerra que ens venen de l'OTAN ens dibuixen un panorama ben negre, està en perill la cultura de la pau, la nostra existència i la terra.

Tant se'n foten els poderosos que ja tenen els seus refugis per si de cas.

Només queda la nostra acció col·lectiva com a defensa de la nostra vida.

La socialdemocràcia ha fracassat incapaç de satisfer a llarg termini les necessitats de la població i, per tant, d'aportar solucions als nostres problemes, cal una resposta més contundent per part dels treballadors i de les treballadores, de la ciutadania, del territori i del món sencer.

Per això, l'Alternativa que no és aliena al patiment de les persones es preocupa també per a aquests temes tot lluitant pel territori, les persones, la cultura local i el català.

Què vol dir: posar les persones al centre de les preocupacions de la societat? Això vol dir determinar les necessitats que la gent té i actuar en funció d'aquestes necessitats, per exemple emergència residencial, la pujada del preu dels aliments i dels serveis bàsics, un entorn mediambiental cada vegada més arruïnat, un territori que amb la llista de pobles abandonats ens ensenya que el malbaratament que hem fet del nostre patrimoni rural és absolutament criminal, tant en infraestructures com en serveis per a la població, doncs defensar el territori és cabdal perquè això ha de voler dir repoblació, preservació del medi ambient, sostenibilitat.

Després defensar els productors i les productores locals, és valorar el que es fa a casa nostra.

Defensar el català, vol dir defensar els nostres signes d'identitat i fer viure la llengua en un territori on abans era clarament majoritària.

Aquests plantejaments es basen en els drets humans i la seva defensa, contemplar la possibilitat que la democràcia funcioni de debò i abasti tots els elements de la societat, això vol dir poder abandonar la lògica neoliberal i construir una societat diferent.

En aquest número de l'Alternativa d'enguany volem parlar de tot això, també de la responsabilitat alimentària que va lligada amb el que explicàvem anteriorment.

Esgotar la terra és fer perillar la humanitat, en aquest sentit el pitjor que li pot passar a la nostra estimada terra són guerres permanents que amaguen interessos particulars per l'enriquiment particular.

Yann Marais

MENJAR O SOSTRE

Laura Garcia Castillejo

Triar o la dicotomía d'escollir entre pagar la vivenda o menjar.

Quan els preus de consum estan al alça i els nostres ingressos es mantenen lluny d'aquesta pujada dels cost de la vida es plantegen reptes econòmics difícils d'assolir i triar entre pagar el cost del lloguer/hipoteca o menjar es fa el principi del mal viure.

Com pot ser? Treballes, tens una nòmina mínima però que es presenta com suficient per sobreviure i.....no, no és possible cobrir totes les despeses...un malson al que ens podem veure exposades les persones, una gran majoria podriem haver de triar un dia entre respirar o exhalar... i no és gens esperançador.

Triar entre menjar i pagar on viure és la desgràcia última a la que ens afrontem les més afortunades d'un món totalment polaritzat, on cada cop més les societats semblen atansar-se a un extrem o l'altre, sense cap força per repel·lir aquesta atracció exercida per uns poders que ens poden semblar invencibles o inmutables.

De segles és conegut, que tot té un principi i final o canvi i transformació. Podem revertir tot el que no ens deixa avançar com a societat, justa, feliç, lliure i responsable. Creure en nosaltres, com a comunitat no individualment, és una clau mestra per obrir portes que permetin viure amb justícia social, on ningú, ningú pateixi menyspreu, intolerància. Crec que aquesta tria diària que moltes

Aquest sistema en el que vivim no pot garantir dignitat, oportunitat, pau, un sistema fallit com ens ve demostrant en aquestes últimes dècades. Una gran fàbrica de desigualtats, infelicitat, injustícia, de manca de humanitat... on el poder econòmic decideix qui sí, qui no, quan i on.

persones afronten, entre pagar on viure i menjar és el fracàs d'un sistema caducat que ens limita.

Reflexions de Laura Garcia Castillejo

ELS DE POBLE

**Els de poble som així
ens estimem la nostra terra.**

**Els de poble som així
i és així com volem seguir.**

No ens agraden les cues de cotxes
ni respirar aquell aire malsà.
Preferim xerrar amb les veïnes
i predir el temps que farà demà.

Els de poble som així ...

Observem com va creixent la lluna
més que no pas l'IBEX 35
D'infusió també ens en fem alguna
quan un refredat diu "vés, que vinc!

Els de poble som així ...

Reneguem quan ve una pedregada
o la llet no volen apujar.
Quan ho malmet tot una gelada
però després ens tornem a alçar.

Els de poble som així ...

Prendre la fruita quan és madura
i els productes de proximitat.
I que sigui de l'hort la verdura,
això és el que sempre ens ha agradat!

Els de poble som així ...

Pep Lizandra

De fet, molts d'aquests moviments tenen arrels en el terratrèmol social de la crisi del 2008 i han crescut encara més després de la pandèmia. Les reivindicacions van des de la defensa de l'agricultura de proximitat fins a la lluita per preservar els paisatges de muntanya d'infraestructures considerades agressives, passant per la recuperació de les antigues formes de gestió comunal. La idea de fons és clara: no és només qüestió de protegir el medi natural, sinó també de garantir la continuïtat de les formes de vida locals.

En aquest context, el nostre projecte vol posar llum sobre aquest fenomen emergent que anomenem **resistències rurals**. L'objectiu no és idealitzar-les, sinó entendre-les: què les ha fet possibles? Qui les impulsa? Quins impactes tenen? Poden transformar realment el futur del Pirineu?

Per fer-ho hem estructurat la recerca en quatre grans línies de treball. Primer, mapejar aquestes iniciatives: localitzar-les, classificar-les i entendre com s'articulen. Després, analitzar els factors polítics, econòmics i culturals que han permès la seva aparició. També volem explorar el seu potencial transformador, és a dir, si poden esdevenir la base de nous models de desenvolupament contrahegemònics. Finalment, busquem establir un diàleg constant entre investigadors i agents del territori perquè les conclusions no quedin tancades en un informe, sinó que serveixin de punt de partida per a un debat real.

Per aconseguir-ho combinem tècniques diverses: des de dades estadístiques i cartografies digitals fins a entrevistes, tallers

participatius o grups focals. Treballem a tres nivells —regional, municipal i local— perquè el que passa en un poble concret sovint explica més que una tendència general. I, sobretot, perquè darrere de cada resistència hi ha persones concretes, amb històries, pors i esperances.

El que ja podem afirmar és que les resistències rurals no són només moviments de protesta. Són espais de creativitat social, d'assaig i error, de recerca de noves fórmules de convivència amb el territori en una societat canviant, i, en alguns casos, de mirada i diàleg amb altres resistències històriques preexistents, com l'organització comunal de les societats pirinenques. Representen un desig col·lectiu de sostenibilitat i d'arrelament que, en molts casos, és també una aposta per quedar-se.

En definitiva, les resistències rurals del Pirineu català no només denuncien les fragilitats del model actual, sinó que tracen camins possibles cap a futurs més justos, sostenibles i arrelats al territori. El nostre objectiu és fer visible aquest potencial i contribuir a imaginar, col·lectivament, els escenaris de futur que el Pirineu necessita.

Equip del Projecte Rerurp

Aquí us deixem també l'enllaç als podcasts que hem fet per a preparar els tallers d'escenaris de futur :La Terra Batega – apunts per a un món mobilitzat: <https://soundcloud.com/rerurp2025>

Des de mitjan segle xx fins avui, a Catalunya i l'Estat espanyol, el sistema de provisió d'habitatge es regeix pel lliure mercat, s'orienta a l'activació del sector de la construcció com a dinamitzador econòmic i impulsa la propietat privada com a règim majoritari de tinença i la compra com a forma d'accedir-hi. La realitat actual és que l'habitatge, els darrers anys ha esdevingut un bé d'especulació en el mercat capitalista més mercantilista i no esdevé un bé de primera necessitat que és el que hauria de ser.

Hi ha altres models de tinença que conceben l'habitatge com un bé d'ús i no d'inversió i que permeten disposar d'un habitatge més estable que mitjançant un lloguer, a un cost d'accés inferior que amb la compra en el mercat lliure. Les cooperatives d'habitatge en cessió d'ús representen un canvi significatiu en el model d'habitatge a Catalunya, ja que introdueixen un model a cavall entre el lloguer i la compra, en què la propietat és col·lectiva.

A la vall de La Vansa, un grup de persones estan impulsant un projecte en aquest sentit. Des de l'any 2020/21 persones que viuen i treballen a la vall s'han plantejat la inquietud d'un projecte de vida comunitària. Motivades han seguit xerrades i formacions amb la Dinamo / Sostre cívic / Ateneu cooperatiu... algunes són sòcies o formem part del grup motor. La voluntat és comprar una de les cases que hi ha a qualsevol dels nuclis del municipi per tirar endavant una Cooperativa d'habitatge en cessió d'ús. **El Cercle de Lavansa** és el nom escollit pel col·lectiu i ja ha vist alguna propietat per comprar.

Es tracta d'un model de tinença amb dues característiques bàsiques que el diferencien d'altres tipus d'habitatge cooperatiu: la propietat col·lectiva i el dret d'ús. Aquestes característiques estan vinculades a l'interès social, ja que les cooperatives es constitueixen, en essència, sense ànim de lucre; així, són les pròpies persones residents les qui en són propietàries. A més, permeten integrar la iniciativa pública i privada en un mercat no especulatiu. Aquestes característiques porten implícits dos elements essencials més: l'estabilitat que ofereixen a les persones residents i la gestió col·lectiva. La cooperativa sempre és la titular dels habitatges i es crea amb voluntat de durada indefinida. No és possible, doncs, transformar el model per obtenir habitatges de propietat privada. La propietat col·lectiva evita l'especulació, ja que impossibilita el

lucre individual a partir del lloguer o la venda de l'habitatge. A la vegada, permet i fomenta la implicació de les persones sòcies, que en són propietàries conjuntament, a diferència d'un model en què la propietat és pública. Requereix una inversió inicial i el pagament de quotes mensuals que deriven dels costos d'adquisició, manteniment i funcionament de la cooperativa, no del mercat.

L'esperit que hi ha darrera d'aquests projectes és la dinamització de l'entorn més proper i en el cas de La Vansa hi ha la voluntat d'evitar el despoblament i acompanyar a d'altres persones que es plantegin projectes de vida, tant personals com laborals que siguin factibles en una vall de muntanya allunyada del nucli de la capital de comarca.

Fonts : Guia d'habitatge en cessió d'ús de Sostre Cívic ; Projecte de cooperativa en cessió d'ús del Cercle de Lavansa

Contacte: per si algú hi està interessat, alternativaperlavall@gmail.com

Associació El Cercle de La Vansa

MUNTANYES EN TRANSFORMACIÓ: UN SEGLE DE CANVIS SOCIOECOLÒGICS AL PIRINEU CATALÀ

Projecte Betula

La industrialització i, més tard, la transformació cap a una economia basada en els serveis turístics, sumades a la globalització del sistema agroalimentari, han modificat profundament tant l'ús dels recursos naturals com la manera com la població local s'ha relacionat amb el paisatge a les zones de muntanya. La terciarització de l'economia i l'abandonament d'un model de gestió territorial productiva i integrada han desencadenat un procés de transició forestal que redueix la diversitat del paisatge i posa en risc la totalitat dels serveis ecosistèmics. Aquesta transformació, a nivell de paisatge, ha suposat una propagació del bosc en detriment de camps, conreus, prats i matollars i pastures de muntanya (Fotografia 1 i fotografia 2)

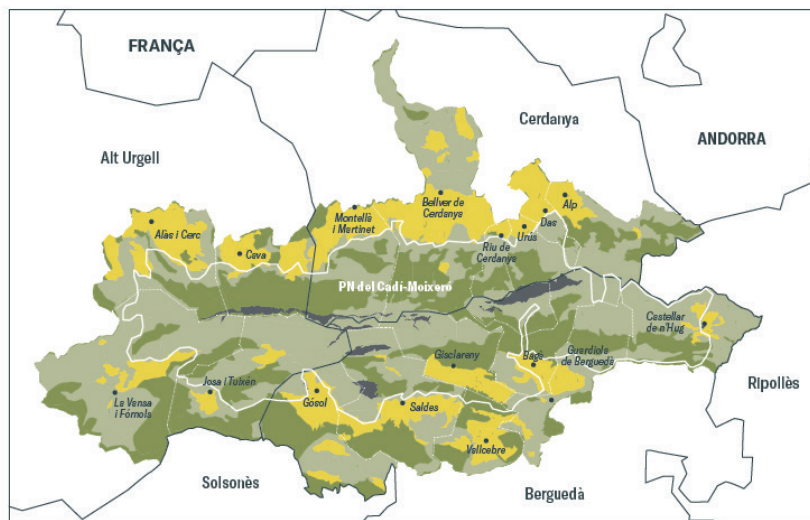
Imatge 1. Vista de Tuixent (Alt Urgell, dècada dels quaranta).
Foto cedida per Dani Tarrés.

Imatge 2. Vista de Tuixent (Alt Urgell, 2020).
Foto de Ferran Canudas.

En el cas del Cadí-Moixeró, a través del projecte de promoció comunitària Betula (www.betula.larada.coop) de la cooperativa l'Arada Creativitat Social SCCL (www.larada.coop), hem estat estudiant, a través d'una tesi doctoral amb metodologies participatives, l'abast d'aquest canvi de paisatge. Si posem números a aquesta transformació, respecte la dècada del 1920 podem afirmar que el bosc ha augmentat un 114% (s'ha més que duplicat) en detriment d'un retrocés dels conreus (reducció del 84%) i els matollars i pastures (en un 34%) – Figures 1 i 2.

1920

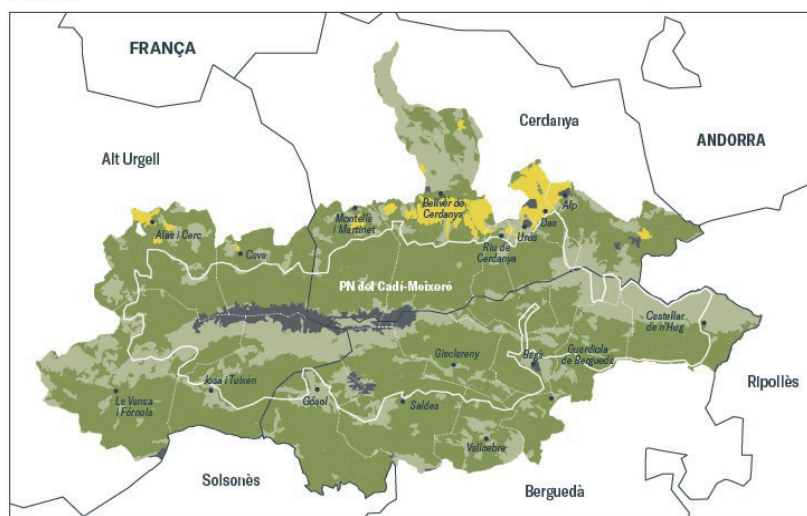

Mapa d'usos i cobertes del sòl del 1920.

Font: Elaboració pròpia a partir de les planimetries de IGN (Instituto Geográfico Nacional).

Figura 1

2017

Mapa d'usos i cobertes del sòl del 2017. Font: Elaboració pròpia a partir del Mapa d'Usos i Cobertes del sòl a Catalunya 2017, elaborat pel Grup de Recerca en Teledetecció i Sistemes d'Informació Geogràfica (Grumets, GREAF-UAB).

Figura 2

La transició cap a models agroalimentaris més justos i sostenibles és essencial per al futur de territoris de muntanya com el Cadí-Moixeró, especialment en un context de crisi climàtica i ambiental. L'aposta per retornar sobirania als entorns de muntanya, reduint la dependència respecte el turisme i enfortint sectors productius com la producció alimentària i la petita indústria, és imprescindible per enfortir les comunitats rurals i una estratègia necessària per diversificar l'economia, i amb ella, el paisatge.

Tot i això, aquest canvi topa amb obstacles importants: manca d'accés a la terra i a l'habitatge per a les noves pagesies, precarietat econòmica de les explotacions familiars i absència de relleu generacional. Aquestes limitacions frenen l'evolució cap a sistemes agroecològics més madurs. En aquest punt, cal actuar en dues direccions complementàries. D'una banda, les polítiques públiques han de reduir les barreres existents i donar suport a les iniciatives emergents, ajudant-les a expandir-se, consolidar-se i aprofundir el seu impacte. De l'altra, és fonamental reforçar el teixit comunitari i impulsar activitats econòmiques i socials arrelades als recursos naturals locals que responguin a les necessitats de la població i fomentin la creativitat i l'acció col·lectiva. Aquestes dinàmiques, combinades amb el suport institucional, poden transformar el metabolisme social i el paisatge cap a un model agroalimentari, ramader i forestal més equilibrat i resiliència.

Aquesta transformació requereix articular dues escales: la local —basada en productes i xarxes de proximitat— i la de ciutat-regió, connectant el territori amb l'Àrea Metropolitana de Barcelona i altres centres urbans per construir un sistema alimentari més relocalitzat i coherent. Un model així permetria reduir la dependència dels circuits globals i, al mateix temps, recuperar la diversitat del mosaic agroforestal, clau per a la biodiversitat i per al manteniment dels serveis ecosistèmics.

Projecte Betula

PAGESIA, ESTRUCTURA D'ESTAT

David Masferrer

Els qui vetllen per la nostra salut, els metges, són funcionaris de l'estat. Els qui ens eduquen i ens transmeten coneixements i valors, els mestres i professors, també ho són. Per quin motiu doncs els que ens garanteixen una alimentació saludable, base de la nostra vida, no ho són també?

La pagesia està morint i hi ha varies causes que ho provoquen, però la principal i més difícil d'abordar és el comerç global, el mercat lliure, el fet d'haver de competir en preu amb pagesos de tot el món. No és un problema exclusiu de l'alimentació; ja hi ha hagut altres sectors que ho han patit fortament abans, com per exemple l'entrada dels productes d'orient

al sector tèxtil, que va acabar amb milers de llocs de treball i centenars de fàbriques tancades.

Si volem que en aquest país hi segueixi havent pagesos només se'm acut una solució: la protecció de l'estat. I no en forma de subvencions, com passa amb la PAC, que al final acaben en mans de qui menys les necessita.

La solució passa per fer que els pagesos siguin funcionaris de l'estat, així com els metges i professors. Això garantiria que la pagesia pogués seguir produint aliments i cuidant el paisatge i també frenaria el despoblament rural i l'abandonament de terres de conreu i pastures.

Per altra banda, si garantim una Cistella Bàsica Universal a tota la població, amb productes de proximitat i ecològics a un molt baix cost, es podria reduir la pressió del sistema sanitari, ja que per tots és sabut que bona part de les malalties actuals són derivades d'una mala alimentació (obesitat, diabetis, càncers, intoleràncies,...)

Es pot pensar que això seria difícil de finançar, però segur que hi ha fórmules per a fer-ho i no em correspon a mi buscar-les, però se'm ocorren varis impostos que hi podrien ajudar (a les begudes ensucrades, a l'alcohol, a les rendes altes, a les grans corporacions, ...).

La pagesia té un futur, però no és a les seves mans sino a les nostres.

David Masferrer

Amadeu Gallart Sort.

Com a altpirinenca no lleidatà —encara que sí ciutadà de la província de Lleida—, penso que és molt el que la ciutat de Lleida i les seves institucions ens poden aportar. No cal anar gaire lluny: rebem assistència sanitària de l'Arnau de Vilanova, la Universitat de Lleida fa una magnífica tasca amb iniciatives com l'escola d'infermeria de Tremp o l'INEF, a la Seu d'Urgell, entre moltes altres coses... Personalment, he tingut profitoses relacions amb col·legis professionals amb seu a Lleida i fins i tot, com assessor fiscal, amb l'Agència Tributària, amb uns magnífics lavabos que, a primera hora del matí, acabat d'arribar de la Seu, et preparaven per a qualsevol comprovació o inspecció relacionada amb la fiscalitat dels meus clients.

Un exemple del que no s'ha de fer i de com es pot caure en la més gran de les mesquineses, és comprovar els impediments constants que troben les comarques alpirinenques en el desplegament d'algunes delegacions territorials de la Generalitat, uns impediments constants en el traspàs de les seves competències... Què és el que pot atemorir a algun cap dels serveis territorials instal·lats a Lleida (i a Girona), perdre tres o quatre funcionaris i veure retallat el mapa de les seves competències? Per l'amor de Déu, senyores i senyors, que som a l'any 2025 del segle XXI ! Com és que la Diputació provincial lleidatana continua finançant promocions turístiques aferrant-se gairebé infantilment a lemes com

“la neu de Lleida” o “els menjars de Lleida”..., unificant culturalment un territori que és ric i divers. Senyores i senyors responsables de la Diputació provincial —que no sou precisament antinacionalistes catalans!—, perquè no preneu exemple de la Diputació de Tarragona que delimita perfectament el Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre? De què teniu por? El mateix, encara que afecti a un territori més petit, podem dir als responsables de la Diputació de Girona. Quin poder teniu por de perdre? Estem plenament en el camp de la irracionalitat.

Bé, tornem al concepte Lleida-Pirineus... A què ve aquesta apropiació territorial que indica que la porta obligada dels “Pirineus”, així en abstracte, sigui el Pallars, la Garrotxa

o el Valle del Baztán, o la Vall d'Ordesa... es l'estació de tren de Lleida? Tot indica que el nomenament ferroviari es va fer sense massa reflexió, i el que és més trist per aquest articulista, sense una contestació consistent dels afectats per una apropiació indeguda. És clar que el qui va posar Pirineus, previsor i astut, potser sabia el que es feia pensant que posant una denominació tan genèrica com “Pirineus”, a més en plural, difícilment cerdans, pallaresos, ribagorçans, alturgellencs i aranesos es donarien per al·ludits.

Amadeu Gallart
Economista

T'ha agradat? Fes-te soci/a i ajuda a créixer aquest projecte

Nom i cognoms: _____

Adreça: _____

Correu electrònic: _____

Telèfon: _____

Pots enviar les teves dades a lal@lal.cat - o per correu a:

Yann Marais

c/. del Carme, 18, 2n. 3a - 25700 La Seu d'Urgell, Lleida

www.lal.cat

En compliment del que estableix la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, li comuniquem que les dades que vostè ens faciliti quedaran i seran tractades als fitxers titularitat de l'Alternativa per tal de prestar-li els nostres serveis, així com per mantenir-lo informat sobre qüestions relatives a l'activitat de l'organització. L'Alternativa es compromet a tractar de manera confidencial les dades de caràcter personal facilitades i, a no comunicar o cedir aquesta informació a tercers. Així mateix, informem de la possibilitat que té d'exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició de les seves dades de caràcter personal en el correu electrònic de yann1448@hotmail.com.

LA FAM COM A ARMA DE GENOCIDI DEL POBLE PALESTÍ

Andrea i Carla
La Seu x Palestina

A Palestina, fa més de 80 anys que el dret a la vida no és una garantia pels seus ciutadans. L'exèrcit Israelità porta més de vuit dècades posant en perill la pau, la salut, la llar i l'alimentació, entre molts d'altres, del poble palestí. Des d'octubre de 2023 -data que gran part de la societat occidental ha escollit per significar l'inici del "conflicte" Israel-Palestina, ignorant així dècades de colonialisme i apartheid israelità-, organitzacions i mitjans de comunicació com Human Rights Watch i Al Jazeera alerten que l'exèrcit israelità controla

l'entrada d'aliments a Gaza com una altra arma per dur a terme el genocidi.

Aquest bloqueig d'ajuda humanitària -que, cal recordar, està prohibit a l'Article 54 del Protocol Addicional al Conveni de Ginebra, i és definit com a crim de guerra per la Cort Internacional Penal-, no es va aturar quan es va decretar l'alto al foc entre l'exèrcit Israelità i Hamas a mitjans d'octubre d'aquest any, i tampoc ho va fer quan, el 22 d'aquest mateix mes, la Cort Penal Internacional va emetre una opinió consultiva decretant que Israel

té l'obligació de "facilitar" l'entrada d'ajuda humanitària a la Franja de Gaza.

Lamentablement la fam com a arma per a l'eliminació de la societat palestina no és quelcom novedós. Gaza ha viscut restriccions de moviment i d'entrada d'aliments i d'ajuda humanitària durant molts períodes de la seva violenta història. De fet, ja des del 2007 existia un bloqueig constant que arriba fins al present i que avesava a les palestines a malviure sota un setge terrible. El 2012, es va fer públic un document confidencial del govern israelià que l'any 2008 recollia el càlcul d'ingesta calòrica mínima per evitar que els habitants de Gaza morissin de fam i deixaven així entrar el mínim necessari en format de camions. Veiem així com pre-2023, Israel, que incomplia resolució rere resolució de les Nacions Unides, no volia mala premsa malgrat bombardejar en nombroses ocasions la franja, i empresonava a milions de gazianes per terra, mar i aire. Caiguda tota màscara, aquest límit calòric ha estat ignorat a consciència i ens trobem, actualment, no només davant una crisi humanitària, sinó també davant una fam orquestrada com a eina de guerra.

La situació és realment precària. Segons la Classificació Integrada de les Fases de la Seguretat Alimentària (CIF), més de mig milió de gazianes estarien en la fase 5 de la CIF - coneguda com la catàstrofe - marcada per risc de fam, misèria i mort. A més a més, els limitats hospitals que no han estat derruïts per l'exèrcit israelià han tractat a més de 200.000 nens per malnutrició aguda. La CIF també declara que es calcula que 16 infants gazianes han mort - han estat assassinades - per causes relacionades amb la fam des de juliol d'aquest any.

Israel no té cap intenció d'ajudar a les víctimes d'aquesta fam forçada. L'ajuda irrisòria que permet entrar a la franja de Gaza no és més que un últim intent desesperat per fer un rentat de cara davant la comunitat internacional. És per això que hem de seguir sortint al carrer, demanant responsabilitat als nostres líders polítics i boicotejant totes aquelles marques i empreses que tinguin qualsevol tipus de lligam amb Israel.

Andrea i Carla
La Seu x Palestina

VISITA
LA WEB DE L'ALTERNATIVA
www.lal.cat

L'ALTERNATIVA NO ES RESPONSABILITZA DE LES OPINIONS
DELS SEUS COL·LABORADORS I COL·LABORADORES

NO A LES ARMES, SÍ A LES PERSONES. **El rearmament europeu, l'OTAN i el cas d'Espanya**

Francesc Pallarés (*)

En pocs anys Europa ha passat d'una sensació de relativa estabilitat a un clima de pressió geopolítica constant. La guerra d'Ucraïna, les tensions amb Rússia i el debat sobre la dependència militar d'Estats Units han desencadenat una onada de rearmament sense precedents des de la Guerra Freda. Governos. Institucions i aliats repeteixen gairebé mecànicament que "cal gastar més" en despesa militar, com l'única resposta possible a la reconfiguració geopolítica del món. Però darrere d'aquest mantra hi ha xifres enormes, grans interessos econòmics, decisions polítiques profundes i implicacions que afecten la disponibilitat de recursos per a les polítiques socials.

En el conjunt d'Estats de la UE la despesa en defensa ha passat dels €200.000 milions el 2016 als €345.000 milions del 2024 (1,9% del PIB conjunt), i una previsió de €380.000 milions el 2025 (2,1% del PIB). La UE gasta el doble que Rússia en defensa!! i no està clar que amb aquest augment hagi assolit més autonomia ni més capacitat real comparativa. La Comissió Europea (Von der Leyde) ha presentat programes de rearmament a gran escala (incrementar la despesa en defensa en €800.000 milions en 10 anys) pensats per modernitzar la indústria militar, augmentar la producció d'equipament i munició, impulsar la tecnologia militar europea i assolir una major coordinació en la despesa i política de defensa a la UE.

Aquesta despesa es situa dins el nou objectiu de l'OTAN d'arribar al **5% del PIB en despesa de defensa i seguretat el 2035** (s'entén, majoritàriament, per país, no com a agregat de tots) El vell objectiu del 2% ja era objecte de debat; el nou marca un salt gegantí. D'aquest 5%, un 3,5% ha de ser despesa militar estricta —armes, tropes, operacions— i un 1,5% es pot dedicar a ciberseguretat, resiliència o infraestructures crítiques.

i s'argumenta que augmentar la despesa militar pot dinamitzar sectors industrials amb potencial de generar desenes de milers de llocs de treball, desenvolupar tecnologia puntera i convertir la UE en un actor global més robust. D'aquesta manera, el creixement econòmic donaria base per mantenir un Estat de Benestar amenaçat (però del que es detreuen fons per a defensa!). S'hi afegeix un argument emocional: “millor prevenir que curar”.

La base per a aquests plantejaments és la presentació de Rússia com una amenaça real i persistent (¿?) enfront a la que cal rearmar-se encara que sigui com a força dissuasiva. En el mateix sentit, es diu que Europa ha depès massa de Washington per a la seva pròpia seguretat i cal tenir més capacitat militar. Complementàriament, es presenta aquesta despesa com a beneficiosa

El finançament d'aquestes inversions no “cau del cel”, però. L'esforç recau en cada país i l'han de pagar els ciutadans. Aquests fons només es poden obtenir: via reforma impositiva; retallant altres partides de despesa; mitjançant recurs al dèficit i al deute públic, o bé una barreja de tot. Com a “ajut” el Pla relaxa les normes financeres de la UE per facilitar l'endeutament sempre que es destini

a la despesa militar. El suport coincident de tots els grans mitjans de comunicació, amb informació sempre esbiaixada, quan no falsa, és element clau per anar creant suport en l'opinió pública.

Les crítiques són rellevants. L'increment massiu de despesa militar implica un cost d'oportunitat enorme: cada euro destinat a míssils és un euro que no va a hospitals, escoles o polítiques d'habitatge. A més, s'alimenta una dinàmica de cursa armamentista en què el rearmament occidental és una incitació a fer el mateix al plantejat com a contrari, Rússia, (però també Xina), creant una espiral de despesa difícil de frenar i un cicle d'inseguretat creixent. Què es fa amb les armes? O bé s'utilitzen directament (ai de nosaltres!!), o bé es venen per fer més guerres. Quin panorama! S'impulsa així un projecte europeu molt militaritzat, amb un concepte de "seguretat nacional" (¿no serà inseguretat?) mesurat en termes d'armes, en detriment de la "seguretat humana" basada en pau i cohesió social (despesa en polítiques benestar). A més el projecte de rearmament és contrari al necessari procés de transició ecològica i a la política de cooperació internacional.

I què passa amb Espanya?

El cas espanyol és particular. Durant anys, Espanya ha estat un dels països que menys ha gastat en defensa dins l'OTAN —al voltant de l'1,3% del PIB el 2024, molt per sota de la mitjana. A la cimera de Gales el 2014 s'acordà incrementar la despesa fins arribar al 2% PIB en 10 anys (a 2024). A la cimera de Vinius (2023) s'estableix el 2% com a mínim, no com a objectiu. Però quan a la cimera de l'OTAN de La Haia (2025) es va proposar el 5%, Espanya va dir que no. En una posició de resistència relativa va negociar una **exempció**

formal i va acordar amb el Secretari General l'OTAN que la despesa necessària d'Espanya per complir amb les capacitats en defensa que es demana als Estats és d'un **2,1% del PIB**. Acord subjecte, com per tots els països, a la revisió anual i quinquenal de compliment. En valors absoluts, Espanya ha passat de €22.700 milions l'any 2024 a la previsió de €33.500 milions l'any 2025 (2,08% PIB). Són xifres calculades segons criteri bàsic de l'OTAN, però que arriben a més de 50.000 milions, si s'incorporen altres partides assimilables (pensions militars, programes especials...).

Ara bé, això no vol dir que Espanya no estigui immersa en la mateixa lògica de rearmament. En 1 any ha incrementat la despesa en defensa en €10.800 milions, equivalent, per exemple, a 1/4 de la despesa total en un Sistema Educatiu infradotat i per sota de la mitjana europea (4% en comparació al 5% mitjana UE). El 2,1% segueix sent una xifra enorme en un país amb salaris baixos, desigualtats estructurals, amb una Sanitat pública (prop del 9% PIB) tensionada per anys d'infrafinançament. Tot i que les prestacions socials són la partida més important, 25-26% PIB (nivell mitjana UE) presenta carències molt importants: una de les taxes de pobresa més altes de la UE, baixíssim percentatge de vivenda social, al voltant de 12 milions de persones en risc de pobresa o exclusió social. Davant d'això, és realista —o just— prioritzar tants recursos per a defensa? Ens faran realment més segurs més tancs i més drons que més mestres, més infermeres i més ajudes a les famílies? I si es volgués apuntar cap al 5% PIB, l'impacte seria directament escandalós, generant greu conflictivitat i desestabilització.

Hi ha, finalment, una paradoxa de fons prou aclaridora. Quan s'ha proposat mesures per

reforçar l'Estat del benestar, s'ha respòs sovint (i no només a Espanya) que “no hi ha marge”, que cal controlar el dèficit i ser curosos. Però quan es tracta de defensa, de sobte el marge apareix, permetent un endeutament superior si és per comprar armament. Una diferència de criteri que explicita molt bé quins interessos pesen més.

Espanya es mou enmig d'aquest tsunami: vol mantenir, jo diria que necessàriament, una imatge de compromís amb els socis europeus, però també intenta protegir una certa autonomia i evitar un salt cap a un model de despesa militar impossible d'assumir sense importants retallades socials. És una posició incòmoda, sotmesa a fortes i importants pressions des d'interessos financers-industrials, polítics i institucionals a nivell internacional (EEUU), i de la UE. És

tasca ciutadana fer front a aquestes pressions per a una deriva més militaritzada amb actes i mobilitzacions de tot tipus, i defensant com a alternativa **una altra idea de seguretat: més centrada en la cohesió social, la igualtat i el benestar que no en els percentatges del PIB destinats a armament**. La pregunta no és només quant gastem en defensa, sinó **quin tipus de seguretat volem construir i per a qui. I aquesta és una pregunta política, no militar**. En un continent que aposta cada vegada més per la força com a llenguatge, Espanya podria jugar —si hi ajudem amb convicció i força— el paper d'introduir matisos, prudència i **una defensa més centrada en les persones que en els arsenals**.

NO A LES ARMES, SÍ A LES PERSONES !!!

Francesc Pallarés

(*) Politòleg i Economista. Catedràtic de Ciència Política a la Universitat Pompeu Fabra (jubilat)

CAFÈS FILOSÒFICS 2025

CAFÈ FILOSÒFIC

**LA TECNOLOGIA ENS
DESHUMANITZA?**

AMB, JORDI ESCUDER
UNA OCASIÓ PER ENRAONAR
DIJOURS 30 DE GENER A LES 19H
ATENEU DE L'ALT URGELL

l'Alternativa

café filosòfic
una ocasió per enraonar
amb Jordi Escuder
la indiferència

dia 27 de febrer, 19H.
Ateneu de l'Alt Urgell

l'Alternativa

café filosòfic

Una ocasió per enraonar amb
Jordi Escuder i Blai Nebot

Mon Ar qui A?

Dijous 27 de Març, 19h.
Ateneu de l'Alt Urgell
C/ Capdevila, 6

l'Alternativa

Cafè filosòfic

Una ocasió per enraonar amb
Jordi Escuder

Les conspiracions

Dia 24 d'abril a les 19h. a l'Ateneu de
la Seu d'Urgell

l'Alternativa

Cafè filosòfic

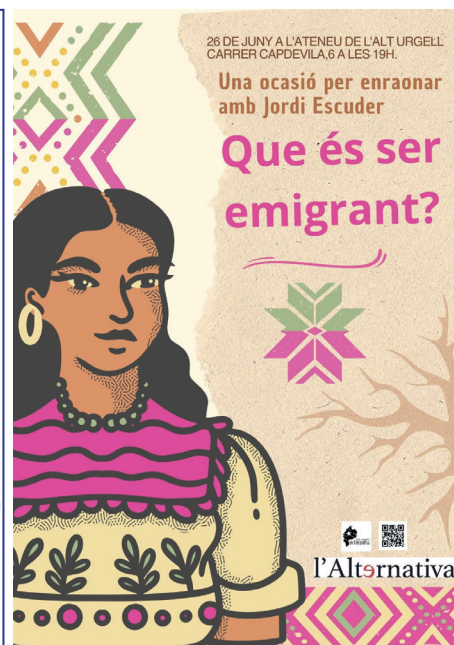
*Només
sé que
no sé
res*

Una ocasió
per enraonar
amb Jordi
Escuder

Dia 29 de maig a les 19h
a l'Ateneu de
la Seu d'Urgell

l'Alternativa

26 DE JUNY A L'ATENEU DE L'ALT URGELL
CARRER CAPDEVILA, 6 A LES 19H.

Una ocasió per enraonar
amb Jordi Escuder

**Que és ser
emigrant?**

l'Alternativa

Cafè filosòfic

**UNA OCASIÓ PER ENRAONAR
JORDI ESCUDER I BLAI NEBOT**

dijous dia 25 a les 19h.
Ateneu de l'Alt Urgell

Carrer Capdevila, 6, la Seu d'Urgell

**RAÓ O SENTIMENT!
QUÈ MOU LES
NOSTRES ACCIONS?**

l'Alternativa

CAFÈ FILOSÒFIC

Una ocasió per enraonar
amb Jordi Escuder

DIJOURS DIA 30 A LES 19H

ATENEU DE L'ALT URGELL

**ÉS POSSIBLE
NO TENIR
RES?**

l'Alternativa

CAFÈ FILOSÒFIC

UNA OCASIÓ PER ENRAONAR
AMB: MIREIA PINTO, MARIA MOLINÉ,
JANA PUBILL

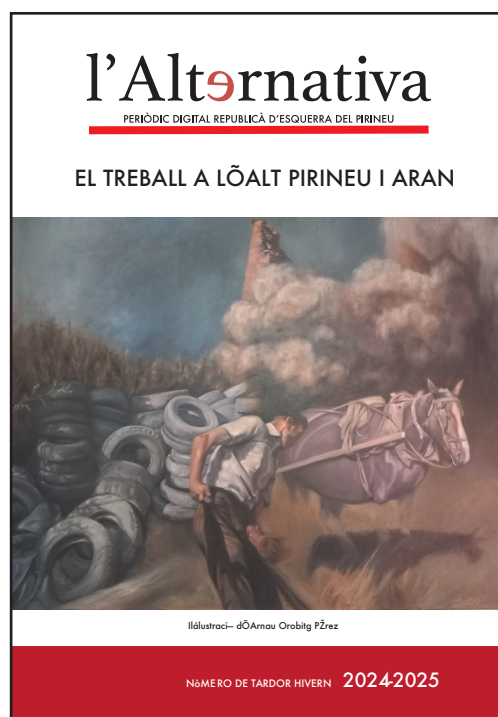
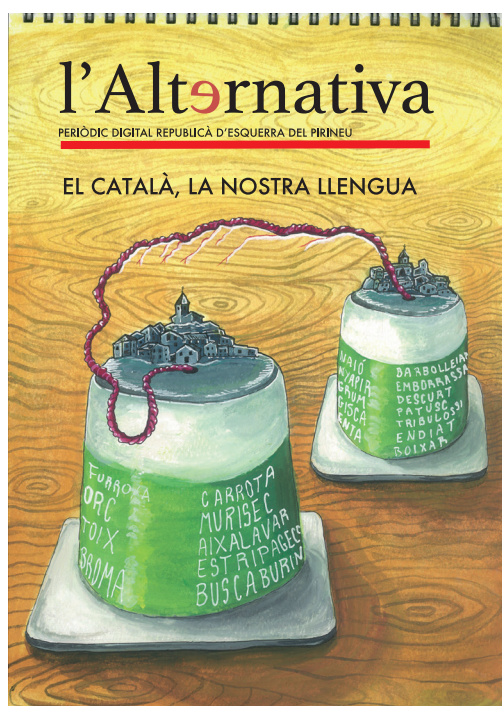
DIA 27 DE NOVEMBRE A LES 19H. A L' ATENEU DE
L'ALT URGELL, CAPDEVILA, 6

**S'HA DE
LIMITAR
LA
CURIOSITAT?**

l'Alternativa

IDAPA

Institut per al Desenvolupament
i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran

*Institut entath Desenvolupament
e era Promocion deth Naut Pirenèu e Aran*